

13.9.2018

Sosiaali- ja terveysministeriö
kirjaamo@stm.fi
sanna.pekkariinen@stm.fi

ASIA Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi sairausvakuutuslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiden muiden lakien muuttamiseksi

STM076:00/2018

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt Lääkäripalveluyritykset ry:n lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi sairausvakuutuslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta. Lääkäripalveluyritykset ry (LPY) kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta.

Lausunnolla olevassa hallituksen esitysluonnoksessa käsitellään pääosin sosiaaliturvaetuuksiin suunniteltuja muutoksia kuten takuueläkkeen korotusta ja muutoksia vanhempainrahakautteen. Lausunnossamme emme ota kantaa niihin.

Keskitymme lausunnossamme julkisissa tiloissa tuotetuista palveluista maksettavia sairaanhoitokorvauksia koskevan säännöksen määräajan jatkamiseen liittyvään esitykseen – kohta 3.7 Sairaanhoitokorvaukset julkisissa tiloissa.

LPY:n aikaisemmat lausunnot asiassa

Lakimuutos sairaanhoitokorvausten maksamisesta julkisissa tiloissa tuotetuista palveluista tuli voimaan 1.1.2011. Lausuiimme näkemyksemme useita kertoja kyseisen sairausvakuutuslain kohdan valmisteluvaiheessa vuosina 2009 ja 2010. Viimeisimmän lausuntomme olemme antaneet sosiaali- ja terveysministeriölle 23.8.2010 (liite). Emme pitäneet silloin esitetyn muutoksen toteuttamista tarkoituksenmukaisena ja perusteltuna. Näkemyksemme ei ole muuttunut.

LPY katsoo, että esitetty uudistus aiheuttaa vääjäämättä kilpailuvääristymiä ja tulkintaongelmia sekä lisää hallinnollisia kustannuksia ja häittää palvelumarkkinoiden kehittymistä. Uudistuksen toteuttaminen sekoittaa keskenään kaksi terveydenhuollon rahoitusjärjestelmää ja sitä kautta johtaa alan palvelumarkkinoiden kehittymisen kannalta epätarkoituksenmukaisiin ratkaisuihin.

Lakimuutokseen sisältyvät rajaukset ja ehdot sairaanhoitokorvauksen myöntämiselle julkisissa tiloissa tuotetusta yksityisestä terveystaloudesta tekevät lain soveltamisesta erittäin haastavan.

LPY:n mielestä lakimuutoksen alkuperäinen tavoite julkisten tilojen tehokkaammasta käytöstä olisi voitu ja voidaan toteuttaa esitettyä huomattavasti paremmin esimerkiksi uudistamalla henkilöstön kannustin- ja työaikajärjestelyjä julkisessa terveydenhuollossa tai lisäämällä sellaisia julkisia hankintoja, joihin sisältyy velvoite tuottaa palvelut tilaajan tiloissa ja sen laitteita hyödyntäen.

13.9.2018

Esityksistämme huolimatta laki tuli voimaan vuonna 2011, joskin se muuttui eduskuntakäsittelyn aikana jonkin verran. Lakiin tuli muun muassa yksityistä omistusta koskeva ehto.

Kokemukset lain soveltamisesta vuosina 2011–2018

Syksyllä 2010 lakiesityksen perusteluissa esitettiin arvio, jonka mukaan lain tarjoamien mahdollisuuksien käyttäminen jäisi todennäköisesti alkuvaiheessa vähäiseksi. Lähes kahdeksan vuoden kokemus osoittaa, että silloin esitetty arvio oli oikea. Lakimuutoksen mahdollistamia sairaanhoitokorvauksia on maksettu vuonna 2017 vain noin 130 000 euroa.

Koska kyseisellä korvausperusteen muutoksella voi olla merkittäviä vaikutuksia alan palvelumarkkinoiden kehitykselle ja yksityisten palveluntarjoajien toimintaan, esitimme syksyllä 2010 vaikutusarvioiden toteuttamista ennen lain hyväksymistä.

Yhteenveto: LPY:n näkemys määräajan jatkamisesta

Lausunnolla oleva esitys sairausvakuutuslain muuttamisesta sisältää ehdotuksen lähes kahdeksan vuotta voimassa olleen säännöksen määräajan jatkamisesta neljällä vuodella. Tällöin kyseinen säännös olisi voimassa siihen asti, kunnes sote-uudistukseen liittyvän valinnanvapausjärjestelmän mukaiset suoran valinnan palvelut toimitusmaantieteellisesti. Vielä ei ole täyttä varmuutta siitä, toteutuuko sote-uudistus hallituksen esittämällä tavalla.

Muutamit terveyspalveluista vastuussa olevat järjestäjätahot ovat tehneet voimassa olevaan lakiin liittyviä järjestelyjä tilojen käytön suhteen. Näihin järjestelyihin liittyy myös sopimuksia yksityisten toimijoiden kanssa. Yhteistyöstä on usein sovittu olettamuksella, että sote-uudistus tulee voimaan vuoden 2019 alusta.

Jos kyseisen määräaikaisen lakimuutoksen voimassaoloaikaa kuitenkin jatketaan, se tulee tehdä korkeintaan vuoden 2020 loppuun asti. Samalla on pidettävä huolta siitä, että Kilpailu- ja kuluttajavirasto valvoo ja tarvittaessa välittömästi puuttuu tilanteeseen, mikäli julkisten tilojen käyttäminen ei täytä markkinaehtoisuuden periaatteita.

Esitämme myös, että ko. säännöksen soveltamisesta ja sen tavoitteiden toteutumisesta teetetään vaikutusarviot vuoden 2019 aikana.

Kunnioittaen,

Ismo Partanen
toiminnanjohtaja
Lääkäripalveluyritykset ry

Liite: LPY:n lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sairausvakuutuslain 2 luvun 3 §:n muuttamisesta 23.8.2010